

Årsplan

Arena 8 er delt opp i tre deler basert på de tverrfaglige temaene og har følgende titler:

Del 1: **Individ og samfunn** kapittel 1–4

Del 2: **Demokrati og deltakelse** kapittel 5–9

Del 3: **En bærekraftig verden** kapittel 10–12

Denne årsplanen følger boka kronologisk, men i valgår kan det være naturlig å jobbe med kapittel 5–9 på høsten.

I boka innledes hvert kapittel med læringsmål som er laget med utgangspunkt i kjerneelementene i læreplanen. I denne årsplanen har vi trukket fram det **kjerneelementet og kompetansemålet** som er lagt til grunn for hvert enkelt kapittel, men ofte har kapitlene relevans for flere av kjerneelementene og overlapper i kompetansemål. Kjerneelementene Undring og utforskning og Samfunnskritisk tenking og sammenhenger er gjennomgående innhold uavhengig av tema, og derfor er de ikke nevnt spesifikt i årsplanen. Vi anbefaler å bruke kapittel 1 om kildekritikk som verktøy gjennom hele året, og vektlegge bruk av samfunnsfaglige metoder i undervisningen.

I kolonnen **vurdering** har vi gitt forslag til muntlige, skriftlige, praktiske og digitale vurderingssituasjoner. Læreboka har flere oppgaver som kan brukes til vurdering. Kapittelprøvene har vurderingsskjema og du finner dem på lærersidene til Arena 8–10 digital på Aunivers.no. På Aunivers.no finner du også **tverrfaglige opplegg**. Kolonnen **aktuelt** inneholder dagsaktuelle saker som kan snakkes om eller jobbes med i klassen. Årsplanen dekker 35 av skoleårets uker i tilfelle behov for justering og bortfall av undervisning.

Tid	Aktuelt	Kjerneelement og kompetansemål	Kapittel	Vurdering
2 uker Aug–sept	Internasjonal dag til minne om ofrene for terrorisme 21.8	Vurdere på kva måtar ulike kjelder gir informasjon om eit samfunnsfagleg tema, og reflektere over korleis algoritmar, einsretta kjelder eller mangel på kjelder kan prege forståinga vår.	1. Kildekritikk – hvordan vet du det?	Oppgave 1 s. 22 kan brukes som vurdering, for eksempel som muntlig presentasjon for klassen. Kapittelprøve
6 uker Sept–okt	Internasjonal dag for demokrati 15.9 Kunngjøring Nobels fredspris Verdensdagen for psykisk helse 10.10	Identitetsutvikling og fellesskap Reflektere over likskapar og ulikskapar i identitetar, levesett og kulturuttrykk og drøfte moglegheiter og utfordringar ved mangfald. Reflektere over korleis identitet, sjølvbilete og eigne grenser blir utvikla og utfordra i ulike fellesskap, og presentere forslag til korleis ein kan handtere påverknad og uønskte hendingar.	2. Samfunn – å leve sammen 3. Identitet – hvem er vi?	Kapittelprøve Podkast eller digital fortelling, oppgave 1 eller 2 s. 42. Fagsamtale
3 uker Okt–nov	Verdens matvaredag 16.10 FN-dagen 24.10	Demokratiforståing og deltaking Berekraftige samfunn Beskrive trekk ved det politiske systemet og velferdssamfunnet i Noreg i dag og reflektere over sentrale utfordringar. Samanlikne korleis politiske, geografiske og historiske forhold påverkar levekår, busetjingsmønster og demografi i forskjellige delar av verda i dag.	4. Norge - fra fattigdom til velstand	Oppgave 2, 3 og 7 på s. 86–87 kan brukes som vurdering av denne perioden. Kapittelprøve

		<p>Vurdere på kva måtar ulike kjelder gir informasjon om eit samfunnsfagleg tema.</p> <p>Utforske korleis teknologi har vore og framleis er ein endringsfaktor, og drøfte innverknaden teknologien har hatt og har på enkeltmenneske, samfunn og natur.</p>		
6 uker Nov– des	<p>Berlinmurens fall 9.11</p> <p>Menneskerettighetsdagen 10.12</p> <p>Utdeling av Nobels fredspris</p>	<p>Demokratiforståing og deltaking</p> <p>Reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst.</p> <p>Beskrive trekk ved det politiske systemet og velferdssamfunnet i Noreg i dag og reflektere over sentrale utfordringar.</p> <p>Utforske korleis teknologi har vore og framleis er ein endringsfaktor, og drøfte innverknaden teknologien har hatt og har på enkeltmenneske, samfunn og natur.</p> <p>Utforske ulike plattformer for digital samhandling og reflektere over korleis digital deltaking og samhandling påverkar forma på og innhaldet i samfunnsdebatten.</p>	<p>5. Demokratiske ideer – fra antikken til 1814</p> <p>6. Demokrati for alle - fra 1814 til i dag</p>	<p>Elevene kan for eksempel lage en muntlig presentasjon (eventuelt presentasjonsvideo) med utgangspunkt i oppgave 5 eller 6 s. 100 eller oppgave 5 eller 9 på s. 128.</p> <p>Fagsamtale</p> <p>Kapittelprøve</p>

3 uker Jan	Den internasjonale Holocaustdagen 27.1	<p>Demokratiforståing og deltaking</p> <p>Utforske ulike plattformer for digital samhandling og reflektere over korleis digital deltaking og samhandling påverkar forma på og innhaldet i samfunnsdebatten.</p> <p>Reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst.</p>	7. Demokrati i praksis – medvirkning og engasjement	Kapittelprøve Forslag: Muntlig fremføring oppgave 5 s. 146 eller skriftlig vurdering oppgave 6 s. 147.
3 uker Jan–feb	Samenes nasjonaldag 6.2	<p>Demokratiforståing og deltaking</p> <p>Reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst.</p> <p>Vurdere korleis arbeid, inntekt og forbruk kan påverke personleg økonomi, levestandard og livskvalitet.</p> <p>Beskrive trekk ved det politiske systemet og velferdssamfunnet i Noreg i dag og reflektere over sentrale utfordringar.</p>	8. Streik og samarbeid – fra kamp til rettigheter i arbeidslivet	Oppgave 3 på s. 164 kan brukes som en skriftlig vurdering. Kapittelprøve
3 uker	Verdens dag for sosial rettferdighet 20.2	<p>Demokratiforståing og deltaking</p> <p>Beskrive trekk ved det politiske systemet og velferdssamfunnet i</p>	9 Norsk politikk – politiske partier og ideologier	Kapittelprøve

Feb–mar	Kvinnedagen 8.3 Verdens vanndag 22.3	<p>Noreg i dag og reflektere over sentrale utfordringar.</p> <p>Reflektere over kva for aktørar som har makt i samfunnet i dag, og korleis desse grunngir standpunkta sine.</p>		Utforskoppgave 7 s. 181 kan også brukes i vurderingsarbeid.
3 uker Mar–apr	Earth hour Invasjonen av Norge 9.4	<p>Berekraftige samfunn</p> <p>Utforske korleis teknologi har vore og framleis er ein endringsfaktor, og drøfte innverknaden teknologien har hatt og har på enkeltmenneske, samfunn og natur.</p>	10. Mennesket og naturen – teknologiske revolusjoner	<p>Elevene kan for eksempel lage en digital presentasjon på grunnlag av oppgave 1 eller 2 s. 204.</p> <p>Kapittelprøve</p>
6 uker Apr–mai	Arbeidernes dag 1.5 Frigjøringsdagen 8.5 Grunnlovs-dagen 17.5 Internasjonal dag for biologisk mangfold 22.5 Verdens miljødag 5.6	<p>Berekraftige samfunn Demokratiforståing og deltaking</p> <p>Utforske korleis teknologi har vore og framleis er ein endringsfaktor, og drøfte innverknaden teknologien har hatt og har på enkeltmenneske, samfunn og natur.</p> <p>Beskrive ulike dimensjonar ved berekraftig utvikling og korleis dei påverkar kvarandre, og presentere tiltak for meir berekraftige samfunn.</p>	11. Bærekraftig utvikling – vår felles framtid 12. Ressurser i Norge – hvordan bruke dem bærekraftig?	<p>Oppgave 8 s. 226 kan brukes til å lage en podkast om selvalgt tema innenfor bærekraftig utvikling.</p> <p>Diskusjonsoppgaven på s. 239 kan brukes til å lage en klassesdebatt om ressursbruken i Norge.</p> <p>Oppgave 2 kan brukes som et utgangspunkt for å lage en digital presentasjon eller en debatt om gruvedrift i Repparfjorden.</p>